

چگونه اثر شبکه‌ای، منطق سنتی مبارزه با انحصار را به چالش می‌کشد؟

وقتی انحصار به نفع ماست

نویسنده: اندری میر / کارشناس ارتباطات ترجمه و تنظیم: فرید بهروز

سفر اشتراکی (چیزی شبیه ایروپل یا لیت لاین). اما اگر شما ۲۰ بار برای یافتن یک همسفر تلاش کنید و تنها پنج بار موفق شوید، آن پلتفرم شکست خورده است و شما دیگر از آن استفاده نخواهید کرد. برعکس، اگر ۲۰ تلاش شما به ۱۶ مورد موفقیت‌آمیز منجر شود، آن پلتفرم کارآمد است و خدمت درخواستی شما ارائه می‌دهد.

یک پلتفرم چه زمانی می‌تواند این کار را انجام دهد؟ زمانی که تمام رانندگان و مسافران یک منطقه را به هم متصل کند، یعنی زمانی که در آن حوزه خاص، یک انحصار داشته باشد. اگر همه رانندگان و مسافران در یک پلتفرم واحد به هم متصل شوند و به دنبال یافتن یکدیگر باشند، همه سفرهای مشترک ممکن، اتفاق خواهد افتاد و تمام نیازهای آنها برآورده خواهد شد.

این پدیده، اثر شبکه‌ای نامیده می‌شود: افراد متصل به هم، به واسطه همین اتصالات، با یکدیگر خدمات ارائه می‌دهند. اثر شبکه‌ای یک بیان ریاضی در قانونی به نام «قانون متکالف دار» از ریش شبکه‌ها یا توان دوم تعداد کاربران آن شبکه متناسب است. به عبارت دیگر، هرچه کاربران بیشتری در شبکه مشارکت کنند، اتصالات بیشتری شکل می‌دهند و هر یک از آنها سود بیشتری از آن اتصالات می‌برد.

اقتصاد پلتفرمی، شکل جدیدی از ارزش را خلق کرده است که هیچ

که آن ویژگی‌ها را ارائه می‌دهند. شرکت متا یا فیسبوک نمونه بارز این رفتار است. در گذشته، این شرکت فیسبوک مارکت پلیس و ترند را برای رقابت با کریکزیست و ایکس راه اندازی کرد و اینستاگرام و واتس‌آپ را خریداری نمود. در واقع، یک پلتفرم انحصاری جهانی می‌تواند برای کاربران بسیار سودمند باشد، زیرا یک اکوسیستم کامل برای رفع تمام نیازهای دیجیتال ایجاد می‌کند: معاشرت، ابراز وجود، خرید آنلاین، قرار ملاقات، کسب‌وکار و دسترسی به خدمات مالی یا دولتی. در چنین پلتفرمی، نیازی به یادگیری رمزهای عبور متعدد، تطبیق با طراحی‌های مختلف یا انتقال داده‌ها و ارتباطات برای کارهای جدید ندارد. تا به امروز، اپلیکیشن چینی وی چت بیش از همه به این سطح از یکپارچگی اکوسیستم نزدیک شده است.

خطرات انحصار پلتفرم

یکی از بزرگترین خطرات، اختلالات در مقیاس جهانی است. به این معنا که نقش‌های فنی کوچک می‌توانند به فواید گسترده‌ای منجر شوند، درست مانند خاموشی برق شمال شرق آمریکا در سال ۲۰۰۳ که به دلیل یک باگ نرم‌افزاری رخ داد و زندگی ده‌ها میلیون نفر را مختل کرد. با وابستگی شدن زندگی ما به خدمات دیجیتال، خطرات و پیامدهای چنین نقش‌هایی نیز روز به روز بیشتر می‌شود. خطر دیگری، یعنی سوءاستفاده از قدرت انحصاری، در محیط دیجیتال ابعاد بسیار جدی‌تری پیدا می‌کند. اگرچه از نظر تئوری می‌توان با وضع قوانین نظارتی جلوی سوءاستفاده‌های اقتصادی، سیاسی و سیاستی را گرفت، اما خود این نظارت، خطرات سیاسی جدیدی به همراه دارد. همانطور که ماجرای پرونده‌های توینتر به خوبی نشان داد.

ریسک‌های نظارتی

یکی از این ریسک‌ها، سوءاستفاده از قوانین نظارتی است. از آنجا که اقتصاد پلتفرمی قدرت عظیمی تولید می‌کند، نظارت بر آن عملاً به معنای انتقال این قدرت به نهاد ناظر است. پلتفرم‌ها به دروازه‌بانان جدیدی تقریباً در هر جنبه‌ای از زندگی ما تبدیل شده‌اند؛ بنابراین، هر کسی که پلتفرم‌ها را کنترل کند، هم حوزه‌های اجتماعی و هم زندگی خصوصی افراد را تحت کنترل خواهد داشت. سوسه سوءاستفاده از چنین قدرتی بسیار قوی است و آینده‌سیاست، بیش از هر چیز، توسط رابطه در میان دولت‌ها و پلتفرم‌ها شکل خواهد گرفت.

محدود کردن انحصار پلتفرم به معنای محدود کردن مزایای کاربران است. هم خدمتی که یک پلتفرم ارائه می‌دهد، یعنی اتصال پذیر، و هم مضرت آن، یعنی قطعی‌سازی و سوءاستفاده توسط بازیگران مخرب، از یک سوزن کمان واحد ناشی می‌شوند: اثر شبکه‌ای. مبارزه با مضرت به معنای تضعیف خدمات نیز هست.

در اقتصاد دیجیتال، انحصار می‌تواند هم مضر و هم مفید باشد. در حالی که خطرات سنتی را برای بازارها و مصرف‌کنندگان به همراه دارد، از اثر شبکه‌ای نیز به کامل‌ترین شکل ممکن به نفع کاربران بهره‌برداری می‌کند. هیچ راه‌حلی قطعی و ساده‌ای برای این تناقض وجود ندارد و کارشناسان قوانین ضوابط‌نویس باید این دوراهی را در ذهن داشته باشند، به ویژه اکنون که دولت ایالات متحده پرونده ضدانحصار خود را علیه شرکت متا و پلتفرم‌های رسانه اجتماعی تحت کنترل آن آغاز کرده است.

شکل‌گیری ازده‌های بزرگی پیرامون رویدادهای است که به نوبه خود افراد بیشتری را به سوی خود می‌کشد.

اثر شبکه‌ای با چنین سرعت و مقیاسی در دنیای پیدایش دیجیتال، جایی که پتانسیل اتصال توسط محدودیت‌های زمانی، مکانی و موانع اجتماعی محدود بود، به سادگی غیرممکن بود. به گفته رایین دانبار، انسان شناس، مغز انسان به راحتی می‌تواند ۱۵۰ رابطه پایدار را حفظ کند؛ اندازه شبکه فیزیکی ماست. رسانه‌های دیجیتال عدد دانبار را پشت سر گذاشته‌اند. آنها به ما اجازه می‌دهند تا به لحاظ فنی صدا یا حتی هزاران ارتباط را حفظ کنیم، که این امر سلامت روان ما را به چالش می‌کشد. اما اتصال پذیری جهانی را ممکن می‌سازد و پتانسیل شبکه‌سازی را برای هر کاربر افزایش می‌دهد.

بنابراین، پیوستن به جمع‌های بزرگ‌تر یک انگیزه طبیعی و حتی فیزیولوژیک است. با تعداد کافی از اتصالات، اثر شبکه‌ای فعال می‌شود. هرچه این جمع بزرگ‌تر باشد، پیوندهای موفق بیشتری در آن شکل می‌گیرد و در نتیجه، برای همه بهتر است. کیفیت اثر شبکه‌ای با رشد ویژگی‌های کمی آن افزایش می‌یابد. بنابراین، پلتفرم‌هایی که میزان ارتباطات انسانی هستند، به‌طور طبیعی به سمت انحصار گرایش دارند، که این امر به نفع کاربران است؛ صرف‌نظر از طمع سرمایه‌داران صاحبان پلتفرم‌ها (هر چند آنها مطمئن از این موضوع به‌شدن نمی‌آید).

پلتفرم ایده‌آل، یک پلتفرم انحصاری است که همه کاربران را گرد هم می‌آورد. در این صورت، تمام ارتباطات ممکن بین آنها، اجتناب‌ناپذیر می‌شود. از نظر اتصال پذیری، که دقیقاً هدف و شرط اقتصاد پلتفرمی است، ما بیشترین سود را از یک eBay واحد، یک لینکدین واحد، یک فیسبوک واحد، یک تیندر واحد و غیره خواهیم برد.

بنابراین، اثر اصلی این است: اثر شبکه‌ای نه تنها پلتفرم‌ها را به سمت انحصار سوق می‌دهد، بلکه انحصارهای پلتفرمی را برای کاربران سودمند می‌سازد. با این حال، این اثر با محدودیت‌ها و ملاحظات همراه است.

عوامل محدودکننده انحصار

تخصص در حوزه‌های خاص، حوزه‌های تخصصی جدیدی ظهور می‌کند که پلتفرم‌های انحصاری را تقسیم می‌کنند. برای مثال، بلواسکای یا ایچ‌دی یک حوزه تخصصی بر اساس ترجیحات سیاسی، به کاربران ترفی خواهد اجازه داد تا پلتفرم ایکس یا توینتر سابق را ترک کنند.

تغییر نسل‌ها، نسل‌های جدیدی از کاربران ظهور می‌کنند؛ به همین ترتیب، نسل‌های جدیدی از ویژگی‌های دیجیتال پدیدار می‌شوند. هر دوی اینها فرصت‌هایی برای پلتفرم‌های جدید ایجاد می‌کنند. همانطور که در مورد مای اسپیس و فیسبوک یا اینستاگرام و تیک‌تاک دیدیم، با این حال، در داخل یک حوزه تخصصی، و همچنین در میان نسل‌های مختلف کاربران ویژگی‌ها، یک پلتفرم همچنان برای انحصار شدن تلاش می‌کند.

عامل تقویت‌کننده انحصار

هر پلتفرمی قصد دارد تمام فعالیت‌های کاربر را به خود اختصاص دهد، یا با معرفی ویژگی‌های جدید یا با خرید پلتفرم‌های کوچک‌تری

موضوع: درج آگهی تجدید فراخوان
۲۲۲۴/تکم/ع/۷۷۰۰۴۰۳۵۲۲

نوبت اول

آخرین مهلت ارسال مدارک، طبق بند ۴ صفحه ۲ اسناد مناقصه تا پایان وقت اداری روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۵/۰۷ می‌باشد. برای کسب اطلاعات بیشتر و مبلغ تضمین شرکت در مناقصه به سایت شرکت (www.torc.ir) بخش فراخوان‌ها مراجعه فرمایید.

رابط عمومی شرکت پالایش نفت تهران

موضوع: درج آگهی تجدید فراخوان
۲۲۵۴/تکم/ع/۷۷۰۰۴۰۴۰۶۳

نوبت اول

آخرین مهلت ارسال مدارک، طبق بند ۴ صفحه ۲ اسناد مناقصه تا پایان وقت اداری روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۵/۰۷ می‌باشد. برای کسب اطلاعات بیشتر و مبلغ تضمین شرکت در مناقصه به سایت شرکت (www.torc.ir) بخش فراخوان‌ها مراجعه فرمایید.

رابط عمومی شرکت پالایش نفت تهران

آگهی تجدید فراخوان
۲۲۵۶/تکم/ع/۷۷۰۰۴۰۴۰۷۰

نوبت اول

آخرین مهلت ارسال مدارک، طبق بند ۴ صفحه ۲ اسناد مناقصه تا پایان وقت اداری روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۵/۰۸ می‌باشد. برای کسب اطلاعات بیشتر و مبلغ تضمین شرکت در مناقصه به سایت شرکت (www.torc.ir) بخش فراخوان‌ها مراجعه فرمایید.

رابط عمومی شرکت پالایش نفت تهران

نوبت اول

آگهی مناقصه عمومی
مناقصه شرکت پتروشیمی امیرکبیر
شماره درخواست APD-0430050

مناقصه گذار: شرکت پتروشیمی امیرکبیر (سهامی عام)
موضوع: یک عدد مانیتور و کنترلر یونیت دستگاه جت ماشین HAMMEL MANN 2800 BAR
CONTROL UNIT PROGRAMED ES3 HAMMEL MANN
NUMBER : B8.023004.0074)

متن کامل آگهی فوق در سایت شرکت پتروشیمی امیرکبیر به آدرس WWW.AKPC.IR قابل رویت می‌باشد.
متقاضیان می‌توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۰۹۶۱۷۵۰۰۹۰۶۱ آقای پورعبادی تماس حاصل فرمایند.
درج این آگهی هیچ گونه تعهدی برای دستگاه مناقصه گذار ایجاد نمی‌نماید.
شرکت پتروشیمی امیرکبیر

آگهی دعوت به مجمع عمومی عادی سالانه
شرکت پتروپار فراپار خلیج فارس (سهامی عام)
ثبت شده به شماره ۴۲۰۴۳۲ و شناسه ملی ۱۰۳۲۰۸۸۲۴۵۵۵

موضوع:
آگهی دعوت به مجمع عمومی عادی سالانه برای سال مالی منتهی به ۱۴۰۳/۱۲/۳۰

الف: زمان و محل برگزاری مجمع عمومی
پدنوسیله از کلیه سهامداران، وکیل یا نماینده قانونی صاحب سهم و همچنین نماینده سهامداران حقیقی و حقوقی دعوت به عمل می‌آید تا در جلسه مجمع عمومی عادی سالانه این شرکت که رأس ساعت ۱۲ صبح روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۴/۳۱ به آدرس تهران، خیابان آفریقا، بالاتر از چهارراه جهان کودک، خیابان صائمی، پلاک ۵ طبقه چهارم واحد ۱۵ برگزار می‌گردد، حضور بهم رسانند.

ب: دستور جلسه:
۱- استماع گزارش هیات مدیره و حسابرس مستقل و بازرسان قانونی شرکت در خصوص عملکرد سال مالی منتهی به ۱۴۰۳/۱۲/۳۰
۲- بررسی و تصویب در مورد صورتهای مالی سال مالی منتهی به ۱۴۰۳/۱۲/۳۰
۳- اتخاذ تصمیم در خصوص تقسیم سود به استناد ماده ۹۰ قانون تجارت
۴- انتخاب حسابرس و بازرسان قانونی برای سال مالی منتهی به ۱۴۰۴/۱۲/۲۹
۵- انتخاب روزنامه کثیرالانتشار به منظور درج آگهی های شرکت
۶- تعیین حق حضور اعضای غیرموظف هیات مدیره و اعضای کمیته های تخصصی زیر نظر هیات مدیره
۷- تعیین پاداش هیات مدیره
۸- تعیین اعضای هیات مدیره
۹- سایر مواردی که تصمیم گیری در مورد آن در صلاحیت مجمع عمومی عادی می باشد.

همچنین سهامداران محترم می توانند نسبت به مشاهده برخط مجمع و طرح سوالات خود از طریق کانال اینترنتی <http://www.aparat.com/partbar/live> به طور همزمان اقدام نمایند.

در اجرای ماده ۹۹ لایحه اصلاحی قانون تجارت و ماده ۱۹ اساسنامه شرکت، از سهامداران محترم و کسب یا نماینده قانونی ایشان دعوت می شود به منظور دریافت برگه حضور در جلسه با ارائه اصل کارت ملی برای احضار حقیقی، و کسب نامه رسمی متبر برای نماینده وی و معرفی نامه رسمی همراه کارت ملی برای نمایندگان اشخاص حقوقی تا تاریخ ۱۴۰۴/۰۴/۲۸ از ساعت ۱۰ لغایت ۱۵ به واحد امور سهامداران واقع در تهران، خیابان گاندی شمالی، خیابان بردران شرقی، پلاک ۱۵ واحد ۱۵ مراجعه نمایند.

هیات مدیره شرکت پتروپار فراپار خلیج فارس (سهامی عام)

موضوع: درج آگهی تجدید فراخوان
۲۲۴۹/تکم/ع/۰۴۸۰۰۳۷

نوبت اول

آخرین مهلت ارسال مدارک، طبق بند ۴ صفحه ۲ اسناد مناقصه تا پایان وقت اداری روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۵/۰۸ می‌باشد. برای کسب اطلاعات بیشتر و مبلغ تضمین شرکت در مناقصه به سایت شرکت (www.torc.ir) بخش فراخوان‌ها مراجعه فرمایید.

رابط عمومی شرکت پالایش نفت تهران

آگهی دعوت به مجمع عمومی عادی سالانه
شرکت سرمایه گذاری مس سرچشمه (سهامی عام) - به شماره ثبت ۳۵۷ و شناسه ملی ۱۰۸۶۰۵۱۳۷۷۸

مایل به شرکت در مجمع عمومی عادی سالانه این شرکت می‌باشند. درخواست می‌شود جهت دریافت برگه ورود به جلسه مجمع عمومی عادی سالانه صاحبان سهام این شرکت در تاریخ ۱۴۰۴/۰۴/۳۰ یا همراه داشتن کارت ملی خود در ساعات اداری به امور سهام شرکت به آدرس تهران، خیابان خالدا اسلامبولی (وزرا)، خیابان یازدهم، پلاک ۲۲، طبقه چهارم مراجعه نمایند. همچنین سهامداران محترم می‌توانند یک ساعت قبل از برگزاری مجمع عمومی عادی سالانه با همراه داشتن کارت ملی خود نسبت به دریافت برگه ورود به جلسه مجمع اقدام نمایند. شماره تماس امور سهام: ۰۲۱۸۸۷۲۹۱۳۳

توضیحات: سهامداران محترم می‌توانند مجمع عمومی عادی سالانه را از طریق آپارات شرکت سرمایه گذاری مس سرچشمه به نشانی: <https://www.aparat.com/SCICO>IR.live> مشاهده نمایند.

هیات مدیره شرکت سرمایه گذاری مس سرچشمه

آگهی دعوت به مجمع عمومی عادی سالانه
شرکت سرمایه گذاری مس سرچشمه (سهامی عام) - به شماره ثبت ۳۵۷ و شناسه ملی ۱۰۸۶۰۵۱۳۷۷۸

پدینوسیله به استحضار کلیه سهامداران شرکت سرمایه گذاری مس سرچشمه (سهامی عام)، وکیل یا قائم مقام قانونی صاحب سهم و همچنین نمایندگان اشخاص حقوقی و همچنین حسابرس مستقل می‌رساند جلسه مجمع عمومی عادی سالانه این شرکت رأس ساعت ۹:۰۰ مورخ ۱۴۰۴/۰۴/۳۱ در محل تهران، خیابان مفتاح جنوبی، بعد از خیابان صائمی، دانشگاه خوارزمی، سالن ۱۷ شهرویز برگزار می‌گردد.

دستور جلسه: استماع گزارش هیات مدیره و بازرسان قانونی- تصویب صورت‌های مالی منتهی به ۱۴۰۳/۱۲/۳۰ - انتخاب حسابرس و بازرسان قانونی- انتخاب روزنامه کثیرالانتشار- تعیین حق حضور اعضای غیرموظف هیات مدیره- تعیین حق حضور اعضای کمیته‌ها- تعیین پاداش هیات مدیره- تصمیم گیری در خصوص تقسیم سود- انتخاب اعضای هیات مدیره و سایر مواردی که در صلاحیت مجمع عادی سالانه باشد.

نحوه حضور در مجمع: از کلیه سهامداران محترم یا نمایندگان قانونی ایشان که

موضوع: درج آگهی تجدید فراخوان
۲۲۵۳/تکم/ع/۰۹۷۲۱۸۰۴۰۳۱

نوبت اول

آخرین مهلت ارسال مدارک، طبق بند ۴ صفحه ۲ اسناد مناقصه تا پایان وقت اداری روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۵/۰۷ می‌باشد. برای کسب اطلاعات بیشتر و مبلغ تضمین شرکت در مناقصه به سایت شرکت (www.torc.ir) بخش فراخوان‌ها مراجعه فرمایید.

رابط عمومی شرکت پالایش نفت تهران

موضوع: درج آگهی تجدید فراخوان
۲۲۵۳/تکم/ع/۰۹۷۲۱۸۰۴۰۳۱

نوبت اول

آخرین مهلت ارسال مدارک، طبق بند ۴ صفحه ۲ اسناد مناقصه تا پایان وقت اداری روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۵/۰۷ می‌باشد. برای کسب اطلاعات بیشتر و مبلغ تضمین شرکت در مناقصه به سایت شرکت (www.torc.ir) بخش فراخوان‌ها مراجعه فرمایید.

رابط عمومی شرکت پالایش نفت تهران

فراخوان مزایده عمومی
موضوع: اقلام ضایعاتی و از رده خارج

شرکت پالایش نفت تبریز در نظر دارد اقلام ضایعاتی و از رده خارج زیر اثر طریق برگزاری مزایده عمومی به فروش برساند.

ردیف	شرح کالا	شماره مزایده	مقدار یا تعداد	قیمت پایه هر واحد یا کیلوگرم (ریال)	مقدار تضمین بانکی (ریال)
۱	ضایعات چوبی	۱۴-۱۴۰۳	حدود ۸۰ تن	بدون قیمت پایه	۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰

لذا از تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی که تمایل دارند در مزایده فوق شرکت نمایند دعوت می‌گردد جهت بازدید از اقلام ضایعاتی و از رده خارج مذکور در تاریخ ۱۴۰۴/۰۴/۲۲ ساعت ۱۰ در محل پالایشگاه تبریز به آدرس: تبریز- اول جاده آفریتمهر نمایند. بازدید صرفاً در تاریخ و ساعت مذکور صورت خواهد گرفت و امکان بازدید مجدد میسر نخواهد بود و مزایده‌گران پس از زمان بازدید حداکثر شش روز تقویمی فرصت خواهند داشت تا با تکمیل پانته پیشنهاد قیمتی خود را به آدرس شرکت پالایش نفت تبریز منجر در اسناد مزایده ارسال و یا تحویل نمایند.

لازم به توضیح است مزایده‌گران محترم می‌توانند برای دریافت اسناد مزایده به آدرس <https://tbzrefinery.co.ir/recall/recallList> مراجعه نمایند. مزایده‌گران محترم جهت کسب اطلاعات بیشتر می‌توانند با آقای موسوی با شماره تلفن ۰۲۱-۲۱۱۸۸۷۲۹۱۳۳ تماس حاصل فرمایند.

مدارک مورد نیاز:

- مدارک شناسایی مشتری
- پدیده است شرکت پالایش نفت تبریز، مدارک و پیشنهادهای واسطه را در چارچوب ضوابط و مقررات داخلی خود بررسی نموده و در قبول و یا رد هر یک آنها مختار است. ارائه مدارک درخواستی هیچگونه حقی را برای مزایده‌گران ایجاد نخواهد کرد. همچنین توزیع فراخوان در وب سایت اینترنتی شرکت پالایش نفت تبریز و اینکه اطلاع رسمی مناقصت کشور (پارس نماد داده) به آدرس www.parsnamaddata.com قابل رویت می‌باشد. همدا میزان سروده تضمین بانکی شرکت در این مزایده به همراه پانته مالی از مزایده‌گران دریافت خواهد شد.

توجه: مزایده‌گران به این نکته توجه نمایند که در صورت برنده شدن، به مبلغ پیشنهاد قیمتی برنده شده، ۱۰ درصد مالیات و ارزش افزوده تعلق می‌گیرد که باستانی به همراه مبلغ کل قرارداد واریز نمایند.

رابط عمومی شرکت پالایش نفت تبریز